компаній на цифрових ринках. Однак ці зміни необхідні, якщо країна хоче побудувати спільний економічний простір з ЄС, особливо з огляду на зростаючий вплив цифрових технологій на міжнародну торгівлю та економіку.

*Отже, п*окращення цифровізації та зменшення регуляторних бар'єрів у цифровій сфері між Україною та ЄС матиме позитивний вплив на торгівлю як для України, так і для ЄС. Також в Україні є значний потенціал для економічного зростання за рахунок підвищення цифровізації та продуктивності різних сфер економіки та суспільства.

Однак реалізація цього потенціалу вимагала б суттєвого регуляторного наближення з української сторони для досягнення узгодженості з DSM ЄС. Основний акцент потрібно зробити на електронній ідентифікації та транзакціях, платіжних системах та електронних платежах, захисті прав інтелектуальної власності в Інтернеті, кібербезпеці та захисті персональних даних.

Список використаних джерел

1. EU4DigitalUA. Підтримка ЄС: EU4DigitalUA починає розробку системи e-Permit. URL: https://eu4digitalua.eu/news/pidtrymka-yes-eu4digitalua-pochynaye-rozrobku-systemy-e-permit/
2. Hi-tech. Україна долучилася до програми «Цифрова Європа» - з бюджетом 7,5 млрд. євро на розвиток IT-сектору. URL: https://hi-tech.ua/ukra%D1%97na-doluchilasya-do-programi-czifrova-%D1%94vropa-z-byudzhetom-75-mlrd-%D1%94vro-na-rozvitok-it-sektoru/
3. Мінцифри: Україна розпочала консультації з ЄС щодо участі у «цифрових» програмах фінансової підтримки до 2027 року. URL: https://www.kmu.gov.ua/news/mincifri-ukrayina-rozpochala-konsultaciyi-z-yes-shchodo-uchasti-v-cifrovih-programah-finansovoyi-pidtrimki-do-2027-roku
4. Український центр Європейської політики. На шляху до Єдиного цифрового ринку ЄС: електронна комерція,телекомунікації, довірчі послуги. URL: https://ucep.org.ua/doslidzhennya/na-shlyahu-do-yedynogo-czyfrovogo-rynku-yes-elektronna-komercziya-telekomunikacziyi-dovirchi-poslugy.html

УДК 338.242.4

Скриль В.В., к.е.н., доцент
Тацій М. М., студентка
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Ст. 1 Основного закону визначає Українську державу яксоціальну, а у ст. 13 зазначено про соціальну спрямованість її економіки [1]. Щодо управлінських аспектів, то основні стратегічні напрями державного управління процесами, які відбуваються в суспільному житті України, визначено в Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року [2], схваленій відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України "Деякі питання реформування державного управління України" № 474-р від 24.06.2016 р.. Ця Стратегія покликана покращити систему державного управління, яка повинна забезпечити невпинний та прогресивний поступ у сфері соціально-економічного розвитку.

Зважаючи на реалії сьогодення та тенденції цифровізації економічних процесів як на національному, так і на міжнародному рівнях, Кабінет Міністрів України Розпорядженням №831-р від 21.07.2021 р. схвалив Стратегію реформування державного управління України на 2022 – 2025 роки та затвердив План заходів з її реалізації [3], у якій акцентовано увагу на забезпеченні побудови в Україні спроможної сервісної та цифрової економіки. Це своєю чергою, повинно забезпечувати захист інтересів громадян на

основі європейських стандартів та досвіду, оскільки саме на території Європейського Союзу активно впроваджуються технології у сфері цифровізації, які є основою усіх економічних процесів у державі.

Ефективна економічна політика держави прямо впливає на соціальний розвиток та життя громадян. Так, зростання рівня добробуту населення, соціальний захист, забезпечення рівних прав і можливостей всіх громадян, права на власність, працю та заробіток, гідне соціальне забезпечення, освіту, охорону здоров'я тощо є наслідком результативності управління економічними процесами в державі. Відповідно, це дає змогу реалізовувати такі основні завдання соціальної політики, як: покращення якісних показників життєдіяльності населення; підвищення його зайнятості; забезпечення можливості кожному громадянину реалізовувати свій потенціал для задоволення його потреб щодо розвитку його особистості; покращення оплати праці працівників в усіх сферах; забезпечення наявності достатньої кількості об'єктів соціальної інфраструктури в державі. Необхідно зазначити, що стандарти соціально-економічного розвитку в Україні відрізняються від своїх аналогів у розвинених європейських країнах. Зважаючи на євроінтеграційні прагнення Української держави, необхідно забезпечувати невпинні та результативні трансформаційні перетворення, які стосуються зазначеної сфери, та покращувати інституційне забезпечення цього процесу, що б відповідало основним принципам, стандартам та нормам Європейського Союзу.

На сьогодні складно говорити про достатність державно-управлінських дій у сфері соціально-економічного розвитку Української держави, які б відповідали європейським стандартам. Свідченням цього є неефективність управління державними фінансами, незавершеність децентралізаційних перетворень, недосконалість нормативно-правового забезпечення процесів в економічній та соціальній сферах.

Зокрема, до 6,4 трлн грн. може вирости державний борг України за підсумками 2023 року. За останніми даними Міністерства фінансів, у кінці серпня 2022 року ця сума становила 3,9 трлн грн. Накопичення державою боргів має низку ризиків, один з найбільших – валютний. Уже зараз більша частина запозичень – зовнішні. У 2023 році їхній обсяг може зрости, адже 95% дефіциту бюджету уряд планує покривати саме зовнішнім фінансуванням[4]. Таким чином, сфера державних фінансів потребує суттєвої уваги в контексті покращення соціально-економічного розвитку. Окрім того, його основою повинен бути регіональний розвиток, спеціалізація кожного територіального формування та децентралізація владних повноважень на місцях. Адже саме врахування регіональних особливостей дає змогу окремим територіям розвиватися у напрямі покращення економічних показників їх функціонування та підвищення якісного рівня життя населення. Це своєю чергою призведе до всебічного розвитку людського потенціалу як окремих регіонів, так і країни загалом. Проте децентралізація, яка активно розпочалася у 2014 р., все ще потребує значної уваги з боку державних органів влади, оскільки у цій сфері є ще багато невирішених питань, які безпосередньо впливають на соціально-економічний розвиток як окремих регіонів, так і держави загалом. Тому напрацювання шляхів подальшого поступу у досліджуваній сфері вимагає врахування потреби ґрунтовних децентралізаційних перетворень у країні. Зважаючи на ці та інші проблеми, які існують на сьогодні в сфері соціально-економічного розвитку, а також потребу врахування євроінтеграційного аспекту Української держави, необхідно вирішувати це питання за допомогою комплексного підходу. Він має базуватися як на оцінці внутрішнього потенціалу України та особливостей її розвитку в історичному періоді часу, так і на специфіці застосування позитивного досвіду провідних країн Європейського Союзу.

У напрямі застосування Україною цього досвіду необхідно здійснити такі дії:

– уніфікувати нормативно-правову базу в контексті врегулювання регіонального соціально-економічного розвитку. Зокрема, йдеться про врахування реального стану та чинників, які позитивно чи негативно впливають на процеси економічного та

соціального розвитку в окремих регіонах, а також закріплення на цій основі інструментів, механізмів та засобів реалізації прогресивних регіональних трансформацій;

– переформатувати ресурсний розподіл у державі з тим, щоб кожна територіальна одиниця мала змогу максимально використовувати свій потенціал. Важливу роль при цьому повинна відігравати спеціалізація регіонів, тобто їх функціонування та базі розвитку тих видів діяльності, які притаманні певній територіальній одиниці;

– акцентувати увагу на вдосконаленні фінансових потоків, а контексті покращення перерозподілу фінансових ресурсів між регіонами із урахуванням їх спеціалізації та вдосконаленні механізмів перерозподілу податкових платежів та міжбюджетних трансфертів. Цей підхід сприятиме зменшенню рівня розбіжностей між регіонами щодо використання фінансових ресурсів держави;

– диференціювати державну підтримку регіонів за прикладом країн Європейського Союзу, відповідно до чого необхідно розробити та впровадити в життя національну стратегію соціально-економічного розвитку та регіональні стратегії.

Отже, підсумовуючи зазначене, потрібно зауважити, що успішний соціально-економічний розвиток держави потребує злагоджених управлінських дій із урахуванням позитивного європейського досвіду реформування зазначеного сектора. Окремий акцент повинен ставитися на підвищення якості соціально-економічного розвитку на регіональному рівні, тобто на потребі здійснення децентралізаційних перетворень в українському суспільстві.

Список використаних джерел

1. Конституція України. URL : http://zakon4.rada. gov.ua/laws/show/254-vr.

2. Висновки Рахункової палати про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України “Про державний бюджет України на 2020 р.”. Київ, 2021. 87 с.

3. Стратегія реформування державного управління України на 2022 – 2025 роки. URL: https://ips.ligazakon.net/document/KR210831?an=10.

4. Державний борг України перевищить 100% ВВП. URL: https://www.epravda.com.ua/publications/2022/10/25/692991/.

УДК 330.3:338

Скрильник А.С., к.е.н., доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(м. Полтава, Україна)

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРІОРИТЕТИ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Інклюзія вважається важливим елементом сталого розвитку, оскільки сприяє справедливому та рівному доступу до ресурсів, можливостей і благ для всіх людей, незалежно від їхнього соціального, економічного та культурного статусу. Країни Європейського союзу останні роки активно прагнуть до інклюзивного розвитку, спрямовуючи свої зусилля на створення рівних можливостей, боротьбу з нерівностями та включення всіх громадян у соціальний, економічний і політичний життя [1].

Актуальність інклюзивного розвитку для Європейського Союзу (ЄС) залишається високою з кількох причин:

- *забезпечення соціальної справедливості*: допомагає зменшити нерівності, боротися з бідністю та соціальною виключеністю, і гарантує рівні можливості для всіх громадян;

- *зростання економічної стійкості*: забезпечення рівних можливостей на ринку праці та підприємництва сприяє розширенню потенціалу робочої сили та створенню інноваційних і підприємницьких ідей;

- *подолання демографічних викликів*: сприяють інтеграції мігрантів та розширенню можливостей для старшого покоління;